

РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

REGIONAL ASPECT OF INVESTMENT POLICY IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION

Стаття присвячена регіональним аспектам інвестиційної політики в умовах цифровізації. Визначено, що регіональний аспект інвестиційної політики в умовах цифровізації полягає у спрямуванні інвестиційних ресурсів на розвиток цифрової інфраструктури, технологічних інновацій та цифрових послуг у конкретних регіонах або локальних галузях економіки з метою стимулювання їхнього економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності та покращення якості життя населення в цих регіонах. Відзначено, що врахування регіональних особливостей дозволяє ефективніше використовувати інвестиційні ресурси та прискорювати процес цифрової трансформації на місцевому рівні. Підкреслено, що інвестиційна політика покликана залучати кошти для розвитку галузей та сфер суспільства, і якраз цифровізація є тим інструментом, за допомогою якого створюється інноваційне програмне забезпечення, поширюється електронна комерція та популяризується ведення підприємницької діяльності через онлайн-платформи. Виділено основні ознаки інвестиційної політики в умовах цифровізації на регіональному рівні та подано їх характеристики. Акцентовано увагу на тому, що ці ознаки та їх характеристики допомагають зрозуміти специфіку та потенціал регіону у контексті розвитку цифрової економіки та ефективного використання інвестиційних ресурсів. Стверджено, що на рівні регіонів державна інвестиційна політика здійснюється шляхом цифровізації надання послуг суб'єктам інвестиційного процесу, підвищенням цифрової грамотності та цифрової освіти, а також сприяння полегшенню доступу до високошвидкісного Інтернету. Розглянуто напрями, у яких реалізовується інвестиційна політика держави в умовах цифровізації на рівні регіонів. Обґрунтовано основні напрями регіональної інвестиційної політики в умовах цифровізації на сучасному етапі. Підсумовано, що для успішної реалізації політики відкритих даних у сфері інвестиційної політики держава забезпечує функціонування ефективної системи оприлюднення відкритих даних на регіональному та загальнодержавному рівні. Підкреслено, що в результаті впровадження сучасних інструментів електронного урядування та електронної демократії, а також інформаційних технологій мінімізується корупція, формується відкрита та прозора комунікація між владою та громадянами, полегшується доступ суб'єктів інвестиційного процесу до адміністративних послуг.

Ключові слова: інвестиційна політика, цифровізація, регіональний аспект, державні послуги, держава, населення.

The article is devoted to regional aspects of investment policy in the conditions of digitalization. It was determined that the regional aspect of investment policy in the conditions of digitalization consists in directing investment resources to the development of digital infrastructure, technological innovations and digital services in specific regions or local branches of the economy in order to stimulate their economic growth, increase competitiveness and improve the quality of life of the population in these regions. It was noted that taking regional features into account allows more efficient use of investment resources and accelerates the process of digital transformation at the local level. It is emphasized that the investment policy is designed to attract funds for the development of industries and spheres of society, and digitalization is precisely the tool with which innovative software is created, e-commerce spreads and business activities are popularized through online platforms. The main features of investment policy in the conditions of digitalization at the regional level are highlighted and their characteristics are presented. Attention is focused on the fact that these signs and their characteristics help to understand the specificity and potential of the region in the context of the development of the digital economy and the effective use of investment resources. It is asserted that at the level of regions, the state investment policy is carried out by digitizing the provision of services to the subjects of the investment process, increasing digital literacy and digital education, as well as facilitating access to high-speed Internet. The directions in which the investment policy of the state is implemented in the conditions of digitalization at the regional level are considered. The main directions of regional investment policy in the conditions of digitalization at the current stage are substantiated. It was concluded that for the successful implementation of the open data policy in the field of investment policy, the state ensures the functioning of an effective system of publicizing open data at the regional and national level. It is emphasized that as a result of the implementation of modern tools of electronic governance and electronic democracy, as well as information technologies, corruption is minimized, open and transparent communication between the authorities and citizens is formed, and the access of subjects of the investment process to administrative services is facilitated.

Key words: investment policy, digitalization, regional aspect, public services, state, population.

УДК 353.1:330.322 (477):004
DOI <https://doi.org/10.32782/rma2663-5240-2024.39.15>

Гриньків М.А.

аспірант кафедри регіонального та місцевого розвитку
Інституту адміністрування, державного управління та професійного розвитку
Національного університету
«Львівська політехніка»

Постановка проблеми у загальному вигляді. В сучасних умовах реалізація інвестиційної політики отримує широкі можливості завдяки всебічній цифровізації суспільних

процесів. Адже в таких умовах забезпечується підвищення конкурентоспроможності товарів та послуг, які реалізуються в рамках здійснення інвестиційної політики, а також підвищу-

ється рівень соціального та економічного розвитку держави та регіонів в цілому.

Проте на даний час існує немало проблем, пов'язаних із реалізацією інвестиційної політики як на державному, так і на регіональному рівні, зумовлених потребами впровадження цифрових послуг у процеси надання послуг державою. Ці проблеми зумовлені значною турбулентністю українського суспільства, веденням воєнних дій на значній території країни, а також неоднозначністю цифрових послуг в інвестиційній сфері як відносно нового явища, недостатньо вивченого та впровадженого в інвестиційні процеси сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цифровізація усіх сфер суспільного життя вже давно стала предметом вивчення та обговорення багатьох науковців. Зокрема, дослідженням особливостей цифровізації сфери державних послуг, інвестиційних процесів, які відбуваються як на загальнодержавному, так на регіональному рівнях, займаються такі вчені як Алієв А. [1], Бондарчук В. [5], Кутовий О. [2], Мохова Ю. [3], Перепелюкова О. [4], Шиманська К.В. [5] та багато інших.

Свої публікації зазначені дослідники присвячують різноманітним питанням, що пов'язані із цифровізацією як механізмом реалізації сервісної політики держави, безпосередньою реалізацією державної регіональної політики в умовах цифровізації державних послуг, взаємозв'язком управління інноваціями та інвестиціями у розвитку державної політики, особливостями розвитку регіональних економічних систем на засадах цифровізації в умовах повного відновлення, а також із пріоритетними напрямками та механізмами розвитку цифрової економіки в Україні на перспективу.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість статей, у яких вивчаються питання цифровізації, інвестиційної політики та взаємозв'язку цих процесів як на загальнодержавному, так і на регіональному рівнях, на даний час все існує потреба глибокого вивчення особливостей інвестиційної політики у сфері цифровізації на регіональному рівні, зважаючи а трансформаційні зміни, які відбуваються в українському суспільстві, зокрема, в умовах дії воєнного стану на території країни.

Мета статті полягає в дослідженні регіональних аспектів інвестиційної політики в умовах цифровізації та обґрунтуванні її напрямів розвитку на перспективу.

Виклад основного матеріалу.

Регіональний аспект інвестиційної політики в умовах цифровізації полягає у спрямуванні інвестиційних ресурсів на розвиток цифрової

інфраструктури, технологічних інновацій та цифрових послуг у конкретних регіонах або локальних галузях економіки з метою стимулювання їхнього економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності та покращення якості життя населення в цих регіонах. Врахування регіональних особливостей дозволяє ефективніше використовувати інвестиційні ресурси та прискорювати процес цифрової трансформації на місцевому рівні.

Інвестиційна політика покликана залучати кошти для розвитку галузей та сфер суспільства, і якраз цифровізація є тим інструментом, за допомогою якого створюється інноваційне програмне забезпечення, поширюється електронна комерція та популяризується ведення підприємницької діяльності через онлайн-платформи. В рамках розширення можливостей надання державних послуг для суб'єктів інвестиційної діяльності збільшуються універсальні цифрові послуги для громадян.

Інвестиційна політика в умовах цифровізації на регіональному рівні може мати різноманітні ознаки, які відображають специфіку інвестиційної діяльності в конкретному регіоні держави. Представимо декілька цих основних ознак (табл. 1).

Ці ознаки та їх характеристики допомагають зрозуміти специфіку та потенціал регіону у контексті розвитку цифрової економіки та ефективного використання інвестиційних ресурсів.

З метою координації, регулювання та контролю процесів, які відбуваються у сфері цифровізації, в Україні створене Міністерство цифрової трансформації, у якому Кабінетом Міністрів затверджено таку посаду як керівник цифрової трансформації, а в міністерствах, обласних державних адміністраціях та територіальних громадах – профільний заступник. Ці керівники уже працюють в Івано-Франківській, Чернівецькій, Одеській та Київській областях, і ще шість областей незабаром будуть мати таку керівну посаду.

На рівні регіонів державна інвестиційна політика здійснюється шляхом цифровізації надання послуг суб'єктам інвестиційного процесу, підвищенням цифрової грамотності та цифрової освіти, а також сприяння полегшення доступу до високошвидкісного Інтернету. Ці та інші дії покликані допомагати спрощувати електронні процеси, реєстри та послуги за допомогою цифрових рішень в інвестиційній сфері.

Зокрема, інвестиційна політика держави в умовах цифровізації на рівні регіонів реалізується у наступних напрямках:

Таблиця 1

Основні ознаки інвестиційної політики в умовах цифровізації на регіональному рівні

№ п/п	Ознаки	Їх характеристика	Пояснення
1	Географічне розташування	Визначення регіону за географічними межами	Географічне розташування може визначати доступність до ключових технологічних центрів, логістичну інфраструктуру та ринкові можливості
2	Економічний потенціал	Оцінка економічних можливостей та перспектив регіону	Велика кількість сировинних ресурсів або сприятливе географічне положення можуть бути показниками економічного потенціалу
3	Рівень інноваційності	Спроможність регіону генерувати та впроваджувати інноваційні технології	Наявність дослідницьких установ, технологічних стартапів та інноваційних кластерів
4	Інфраструктура	Розвиненість технічної та соціальної інфраструктури, необхідної для цифрового розвитку	Доступність швидкого Інтернету, наявність високотехнологічних парків, мереж зв'язку тощо
5	Кадровий потенціал	Наявність кваліфікованих фахівців в сфері інформаційних технологій та інших суміжних галузях	Наявність вищих навчальних закладів з технічним спрямуванням, програми підготовки кадрів для ІТ-індустрії
6	Підтримка держави	Рівень підтримки та стимулювання інвестицій у цифрові технології з боку державних органів	Податкові пільги для ІТ-компаній, програми державної підтримки стартапів у сфері технологій

Джерело: власні узагальнення

- інформаційна безпека;
- ресурсне, фінансове та організаційне забезпечення розвитку цифровізації;
- інструменти е-демократії та їх впровадження в соціальну сферу держави;
- цифровізація публічних послуг;
- інформаційна, інноваційна та телекомунікаційна інфраструктурні сфери.

У зазначеному напрямі Міністерством цифрової трансформації було прийняте у 2020 році проект «Маркетплейс цифрових рішень», де будуть зібрані кращі діджитал-продукти для громад з інструкціями [6]. Також проведена робота над розробкою та впровадженням відповідного програмного забезпечення для потреб цифровізації на основі підписання Меморандуму про взаєморозуміння та співпрацю між Міністерством цифрової трансформації та Мережею Глобального договору ООН в Україні, відповідно до чого була підтримана освітня програма Nation IT щодо навчання громадян зі східних регіонів України у сфері ІТ. Ця програма була націлена на те, щоб забезпечити притік додаткових інвестицій і розвиток ІТ-сектору на регіональному рівні шляхом задоволення потреб органів влади та місцевого самоврядування, комерційних і некомерційних організацій східного регіону України у креативних ІТ-рішеннях та висококваліфікованих ІТ-спеціалістах [7].

Зважаючи на загальну тенденцію зростання зацікавленості уряду та бізнесу у розвитку цифрової інфраструктури та технологічних інновацій на рівні регіонів, основними напрямками регіональної інвестиційної політики в умовах цифровізації можуть бути:

1. Зростання інвестицій у цифрові технології. Регіони повинні стимулювати збільшення інвестиційних потоків та активізацію процесів у сфері інформаційних технологій, штучного інтелекту, кібербезпеки та інших секторів, що стимулюють цифрову трансформацію.

2. Розвиток цифрової інфраструктури. Повинно забезпечуватися розширення доступу до швидкого Інтернету, розвиток мобільних технологій та розробка інфраструктури для впровадження "Інтернету речей" у різних сферах, таких як транспорт, охорона здоров'я, освіта тощо.

3. Створення інноваційних екосистем. Розробка та підтримка інноваційних кластерів, технологічних парків та інкубаторів для стимулювання співпраці між бізнесом, урядом та академічними установами.

4. Розширення державної підтримки: Уряд повинен надавати різноманітні стимули та пільги для приваблення інвестицій у цифрові технології, такі як податкові пільги, гранти для

досліджень та розвитку, спеціальні програми для стартапів тощо.

5. Залучення талановитих кадрів. Регіони повинні зосереджувати увагу на забезпеченні доступу до якісної освіти та залученні талановитих фахівців у сферу ІТ.

Таким чином, для успішної реалізації політики відкритих даних у сфері інвестиційної політики держава забезпечує функціонування ефективної системи оприлюднення відкритих даних на регіональному та загальнодержавному рівні. У результаті впровадження сучасних інструментів електронного урядування та електронної демократії, а також інформаційних технологій мінімізується корупція, формується відкрита та прозора комунікація між владою та громадянами, полегшується доступ суб'єктів інвестиційного процесу до адміністративних послуг.

Слід зауважити, що інтенсифікація надходжень зовнішніх та внутрішніх інвестицій у регіони та формування їх позитивного інвестиційного іміджу є головною складовою ефективного регіонального розвитку. Завдяки застосуванню цифрових засобів, підходів та інструментів, які полегшують надання державних послуг у процесі реалізації інвестиційних процесів, здатне допомогти вирішити середньо- та довгострокові завдання регіонального розвитку та залучати додаткові кошти для впровадження інвестиційних проектів.

Висновки. На основі аналізу сучасного стану інвестиційної політики в умовах цифровізації на регіональному рівні можна прийти до висновку про зростаюче значення цифрової трансформації, адже цифрова трансформація стає ключовим фактором для економічного розвитку регіонів. Інвестори та уряди звертають увагу на розвиток цифрової інфраструктури та стимулювання інновацій в цифрових технологіях. При цьому держава повинна відігравати ключову роль у створенні сприятливого клімату для інвестицій у цифрові технології на основі податкових пільг, грантів, інфраструктурних проектів, покликаних сприяти привабленню інвесторів. Також для успішної реалізації цифрової трансформації на регіональному рівні потрібні кваліфіковані кадри.

Отже, розвиток інвестиційної політики держави в умовах цифровізації в регіональному контексті повинен базуватися на активному залученні новітніх досягнень у сфері програмування, використання Інтернету, впровадженні

цифрових послуг та цифрових інструментів, що здатне полегшити функціонування суб'єктів інвестиційного процесу на регіональному рівні та перевести їх інвестиційну діяльність на якісно новий рівень розвитку.

У цілому, сучасний стан регіональної інвестиційної політики в умовах цифровізації характеризується зростанням інтересу до цифрових технологій та активними заходами для їхнього розвитку на рівні конкретних регіонів.

Подальші перспективи в досліджуваному напрямку полягають у вивченні особливостей зарубіжного досвіду інвестиційної політики на регіональному рівні в умовах цифровізації та обґрунтуванні можливостей його впровадження в українських реаліях.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Алієв А. Цифровізація як механізм реалізації сервісної політики держави. Вісник Львівського університету. 2019. Вип. 22. С. 125-129.
2. Кутвий О. В. Взаємозв'язок управління інноваціями та інвестиціями у розвитку державної політики. Міжнародна науково-практична конференція "Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу": зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2023 р.) / ред. кол.: І. А. Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І. Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2023. С. 165-167.
3. Мохова Ю.Л. Реалізація державної регіональної політики в умовах цифровізації державних послуг. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 11. С. 85-89. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.11.85
4. Перепелюкова О.В. Особливості розвитку регіональних економічних систем на засадах цифровізації в умовах повоєнного відновлення. Problems of Economy, 2023, Vol 57, Issue 3, p. 142-148. DOI 10.32983/2222-0712-2023-3-142-148
5. Шиманська К.В., Бондарчук В.В. Пріоритетні напрями та механізми розвитку цифрової економіки в Україні. Економіка, управління та адміністрування. 2021. № 1 (95). С. 17-22.
6. Цифрова трансформація регіонів – покращення щоденного життя кожного українця. Міністерство цифрової трансформації. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/tsifrova-transformatsiya-regioniv-pokrashchennya-shchodennogo-zhittya-kozhnogo-ukraintsya> (дата звернення 20.03.2024)
7. Мінцифра об'єднує зусилля з Мережею Глобального договору ООН в Україні задля розвитку ІТ-сектору у східному регіоні. Міністерство цифрової трансформації. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/mintsifra-obednue-zusillya-z-merezheyu-globalnogo-dogovoru-oon-v-ukraini-zadlya-rozvitku-it-sektoru-u-skhidnomu-regioni> (дата звернення 20.03.2024)